

V knjižnični izziv s kvizom Izziv Dejavnosti Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota med pandemijo virusa COVID-19

Klaudija Sedar
Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota
klaudija.sedar@ms.sik.si

Z zaprtjem knjižnic zaradi pandemije virusa COVID-19 je postala vsa pisna kulturna dediščina, ki jo knjižnice skrbno zbirajo, obdelujejo, hranijo in posredujejo ter predstavljajo z različnimi oblikami in načini dela, v hipu nedosegljiva, knjižnična dejavnost pa ohromljena. Znašli smo se pred velikim izzivom, ti so sicer stalnica v življenju in prav zaradi njih tudi rastemo, se razvijamo, izpopolnjujemo svoje življenje in delo, ki smo mu predani, a vendarle se je bilo treba glede na posebno izredno situacijo odzvati z razmislekom in s prilagoditvijo glede na potrebe prebivalcev lokalne skupnosti, ki jih knjižnica za uspešnost pri svojem delovanju mora poznati.

V Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota (PIŠK MS) smo s svojimi člani in uporabniki ostajali v stiku na daljavo, jih obveščali o novostih in spremembah, ponujali možnosti od spletnega vpisa in povezav do usmeritev na prosto dostopne podatkovne zbirke, e-knjige in druge elektronske vire, kjer smo lahko ostajali povezani s pisano besedo, s knjižničnim gradivom v e-obliki in z zgodbami, ki nas s svojo barvitostjo osebno in duhovno izpopolnijo. Uporabnikom smo na spletni strani v e-obliki ponudili tudi razstavo *Rastoča knjiga* Murska Sobota, s 15. aprilom 2020 smo omogočili dostavo knjižničnega gradiva na dom za študijske potrebe, za Noč knjige pa smo uporabnike knjižnice in ljubitelje pisne knjižne dediščine nagovorili z literarnimi utrinki.

Vež s knjigo, predvsem z vsemi uporabniki, tako aktivnimi kot potencialnimi,

smo od 6. do 30. aprila 2020 vsak dan od ponedeljka do petka ohranjali z razvedrilno-poučnim kvizom *Izziv*. Kratek kviz, izdelan v odprtokodni aplikaciji 1KA, je bil pripravljen in zastavljen kot majhen izziv o naši pisni kulturni dediščini, o knjigah, vsebinah in njihovih avtorjih, predvsem domoznanskih, smo pa pri nekaterih temah posegli tudi v vseslovenski prostor. Dostopen je bil na spletni strani knjižnice in na družbenem omrežju (stran knjižnice na Facebooku), ob koncu tedna pa smo izmed vseh pravilnih odgovorov izžrebali enega prejemnika knjižne nagrade PIŠK MS. Pred vsakim novim kvizom so bili objavljeni pravilni rezultati kviza prejšnjega dne, tako so lahko sodelujoči preverili svoje odgovore, hkrati pa se že preizkusili v novem kvizu *Izziv*. Namen izvajanja kviza je bil spodbuditi zanimanje za lokalno kulturno dediščino, ljudi k radovednosti, iznajdljivosti, raziskovanju in spoznavanju knjižnega gradiva ter vsebin,

Glede na posebno izredno situacijo se je bilo treba odzvati z razmislekom in s prilagoditvijo glede na potrebe prebivalcev lokalne skupnosti, ki jih knjižnica za uspešnost pri svojem delovanju mora poznati.

ki so del kulturne, lokalne in nacionalne identitete. V omenjenem terminu smo uspešno izvedli 17 kvizov, pri čemer je bil eden v sklopu Noči knjige in izjemoma aktiven do 30. aprila 2020. Za kviz »Noč v knjigah« smo na portalu Biblos, kjer si lahko člani knjižnic knjige tudi izposodimo in jih beremo, poiskali deset knjig, ki imajo v naslovu tudi besedo noč, in sodelujoče nagovorili k branju v e-obliki ter zapisom vtisa glede vsaj ene od knjig. Vsi ostali kvizi so bili sestavljeni iz desetih vprašanj, bodisi so bili odgovori že na voljo in so izbrali pravega bodisi so sami vpisali besedilo. Začeli smo z dvema pesnikoma, Miroslavom in Pajlinom, končali pa s PIŠK MS, vmes pa so bile teme od knjižne zbirke od Rabe do Mure, nagrad in nagrajenih knjig, prekmurskih časopisov in koledarjev, dveh Küzmičev (Števana in Mikloša), pesniških zbirk pomurskih pesnikov, pesniških zbirk pomurskih pesnic, ljubezenskih romanov slovenskih avtorjev, (avto)biografskih romanov, Adama Bohoriča – Bohoričevo leto pa do tiskov v porabščini, prekmurščine in porabščine v slovarjih, knjižnih izdaj o Prekmurju v 2019, umetniško-zgodovinskih spomenikov in kuharskih knjig z recepti. Vsak kviz in vprašanja so bili tudi opremljeni s krajšimi opisnimi razlagami, s čimer smo želeli poudariti poučno vlogo, ki je bila hkrati tudi preprosto razvedrilna. Med kazalnike uspešnosti izvedbe lahko tako na eni strani uvrstimo uporabo storitve kviz in na drugi rešene kvize. Analiza vseh kvizov je pokazala, da se je na povabilo k sodelovanju v kvizih (brez »Noči v

knjigah«) odzvalo 626 posameznikov, od tega je bilo pravilno rešenih 35 kvizov. Da nam je uspelo pridobiti potencialne uporabnike, dokazuje tudi podatek, da jih izmed 35 sodelujočih, ki so izziv premagali, 12 ni članov knjižnice. Kot se je izkazalo, so se najbolje odrezali pri kvizih o knjižni zbirki med Rabo in Muro ter o nagradah in nagrajenih knjigah, najslabše pa pri pesniških zbirkah pomurskih pesnic ter prekmurščini in porabščini v slovarjih. Pridobitev za posameznika in družbo je boljše poznavanje posameznih tematik, knjiž(nič)nega gradiva, zavedanje pomena domoznastva, vključenost v življenje lokalne skupnosti, rast na osebni in kulturni ravni, vsekakor pa obnovev in nadgradnja znanja, tudi če so pri kvizu sodelovali zgolj pasivno in pogledali vprašanja ali naknadno pravilne odgovore. Med pandemijo smo s kvizi dodatno izzvali še dijake Srednje in poklicne tehniške šole Murska Sobota pri predmetu slovenski jezik, pri katerih je kviz *Izziv* še aktiven. Ta vzorec bo nedvomno primer dobre prakse pri razvoju bralne kulture in bralne pismenosti pri mladostnikih, saj ima storitev hkrati poučno in razvedrilno vlogo.

Z odzivom na kviz *Izziv* smo zadovoljni, saj nam je s storitvijo uspelo izzvati in nagovoriti ljubitelje pisane besede ter jim posledično približati delček naše pisne kulturne dediščine. Hkrati smo opravljali del knjižnične vzgoje in bibliopedagoških ur, saj smo ob tem spodbujali bralno kulturo, uporabo vzajemnega bibliografskega sistema Cobiss ter ostalih informacijskih virov, uporabnike

k raziskovanju in branju v virtualnem svetu kot enem izmed načinov, s katerim lahko dopolnujemo svoje znanje, se ozaveščamo, in kar je najpomembneje, ohranjamo in gradimo znanje, zaradi katerega smo osebno in duhovno bogatejši. ●